

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра практичної психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б.Жильцов
2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психолінгвістика

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки **6.010105 «Корекційна освіта (Логопедія)»**

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення **Інститут людини**

(назва інституту, факультету, відділення)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 92130554	
Початкова стадія моніторингу якості освіти	
Програма № 3163	<i>О.Б.Жильцов</i>
(підпис)	(підпис, посада)
ж _____ р. 20 16	

2016 – 2017 навчальний рік

Робоча програма «Психолінгвістика» для студентів за напрямом підготовки «Корекційна освіта (Логопедія)

Розробники:

Лозова О.М., доктор психологічних наук, професор кафедри практичної психології

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри практичної психології

Протокол від «30» серпня 2016 року №1

Завідувач кафедри практичної психології

_____ (О.М. Лозова)

Розподіл годин звірено з навчальним планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини Н.А. Клішевич

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Одним з основних завдань психології останніх десятиліть визнається побудова моделі суб'єктивного світу людини, який характеризує унікальність та своєрідність кожної особистості. Вивчення уявлень людини про світ, що фіксовані в мові, знання механізмів породження і функціонування її мовлення є суттєвим продовженням розуміння психічного в парадигмі «відбиття об'єктивної дійсності». Тому програма курсу «Психолінгвістика» покликана заповнити інформаційну прогалину в компетентності студентів щодо зазначеного об'єкта, наявність якої пов'язана з подвійною природою останнього – психологічною і мовною одночасно.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Психолінгвістика» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки 6.030105 «Корекційна освіта (логопедія)». Дисципліна має міжпредметні зв'язки з курсами «Загальна психологія», «Вікова та педагогічна психологія», «Соціальна психологія»

Мета курсу - системний виклад основних проблем зазначеної дисципліни: предмет і методи дослідження, уявлення про мовні проблеми психічного.

Завдання курсу:

- Ознайомлення студентів з основними поняттями побудови мовної картини світу особистості, породження і сприймання мовлення, характеристиками мовної свідомості.
- Сприяння розумінню та диференціації окремих теоретичних моделей, що відбивають психолінгвістичні феномени.
- Створення інформаційної бази як відправної точки для дослідницьких робіт студентів в галузі логопедії, патопсихології мовлення та інших прикладних дисциплін.

Вивчення лекційного курсу та індивідуальна робота студентів спрямовані на засвоєнні таких **знань**:

- психолінгвістика як галузь когнітивної психології. специфіка предмета і методів. основні етапи становлення дисципліни.
- когнітивні та комунікативні моделі породження мовлення. довербальні та вербальні етапи породження мовлення.
- поняття універсального предметного коду в процесах породження / сприймання мовлення.
- поняття глибинної семантики та глибинного синтаксису.
- функціональна спеціалізація головного мозку в процесі породження / розуміння висловлювання.
- процеси і механізми кодування та декодування інформації. Словесна, фразова та текстуальна моделі розуміння дискурсу.
- вікова динаміка розвитку мовлення і мислення. вплив мови на когнітивний розвиток та пізнавальні можливості дитини.

- вимоги до мовленнєвої поведінки професіонала.
- психологія оволодіння іноземною мовою.

По завершенню курсу студенти мають **вміти**:

- розрізняти і виправляти типові помилки висловлювання у дорослих і дітей.
- використовувати ефективні мовні аспекти психокорекційного процесу.
- застосовувати техніки переконання в усному виступі та під час переговорного процесу.
- оволодіти стратегіями і тактиками вербальної поведінки.

Кількість годин, відведених навчальним планом становить 162 години, з них: лекції – 10, семінарські – 10, індивідуальні – 4, модульний контроль – 3, самостійна робота – 27. Вивчення навчальної дисципліни завершується складанням заліку.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом дисципліни є опис мовних повідомлень на основі вивчення механізмів породження і сприйняття мовлення; функції мовленнєвої діяльності в суспільстві; зв'язок між мовними повідомленнями і характеристиками учасників комунікації (перетворення намірів мовця в повідомлення, інтерпретація); аналіз мовленнєвого розвитку особистості.

Курс:	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>1,5 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>1 модуль</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>54 години</i></p> <p>Тижневих годин: <i>1,5 години</i></p>	<p>Шифр та назва напрямку 0301 – соціально-політичні науки</p> <p>Шифр та назва спеціальності: 6.030105 <i>Корекційна педагогіка (логопедія)</i></p> <p>Освітньо-кваліфікаційний Рівень <i>«бакалавр»</i></p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 2.</p> <p>Семестр: 4.</p> <p>Аудиторні заняття: 24 <i>годин</i>, з них: Лекції (теоретична підготовка): <i>10 годин</i> Семінарські заняття: <i>10 годин</i></p> <p>Індивідуальна робота: <i>4 години</i></p> <p>Самостійна робота: <i>27 годин</i></p> <p>Модульний контроль: <i>3 години</i></p> <p>Вид контролю: <u>залік.</u></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/ п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний
Змістовий модуль І. Загальні основи психолінгвістики									
1.	Теоретико-методологічні проблеми психолінгвістики	8	4	2	-- -	2	0	4	---
2.	Психологічний аналіз породження та сприймання мовлення	10	5	2	-- -	2	1	5	---
3.	Становлення мовної особистості в онтогенезі	11	5	2	-- -	2	1	6	---
4.	Основі аспекти патопсихолінгвістики.	10	5	2	-- -	2	1	5	---
5.	Прикладні аспекти психолінгвістики	12	5	2	-- -	2	1	7	---
<i>Разом за навчальним планом</i>		54	24	10	-- -	10	4	27	3

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Лекція 1. Теоретико-методологічні проблеми психолінгвістики (2 години)

Психолінгвістика як наука, її предмет та об'єкт вивчення. Основні віхи становлення: «психологічна лінгвістика» Ч. Осгуда та Дж. Керолла; «лінгвістична психологія» Н. Хомського, Дж. Міллера; сучасна зарубіжна психолінгвістика.

Основні поняття теми: Мова, мовленнєва діяльність, образ світу, значення, смисл, опосередкованість думки: ядерне висловлювання, психолінгвістичний експеримент, метод безпосередніх складників.

Семінар 1. Теоретико-методологічні проблеми психолінгвістики (2 години)

Лекція 2. Психологічний аналіз породження та сприймання мовлення (2 години)

Теорія безпосередніх складників і трансформаційна граматики (Н. Хомський) як пояснювальний принцип породження мовлення. Комунікативно орієнтовані моделі. Когнітивні моделі породження. Теорії породження мовлення, розроблені Московською психолінгвістичною школою. Рівневі та циклічні різновиди моделей породження мовлення (концепція Т. В. Ахутіної, І. О. Зимньої).

Основні поняття теми: інтенція, актуальне членування речення, тема, рема, синтаксичне прогнозування, лексичний контроль кодування\декодування інформації, модель послівного сприймання, смисловий предикат.

Семінар 2. Психологічний аналіз породження та сприймання мовлення (2 години)

Лекція 3. Становлення мовної особистості в онтогенезі (2 години)

Теорія наочування в системі підходів до розвитку мовленнєвої здатності. Вікова динаміка розвитку мовлення і мислення. Становлення фонетики, граматики, лексики дитячого мовлення. Психологія оволодіння іноземною мовою. Психологія білінгвізму.

Основні поняття теми: Мовна компетентність, мовленнєва здатність, мовленнєві здібності особистості,

синтагматична/парадигматична фонетика, граматики, морфеміка в онтогенезі.

Семінар 3. Становлення мовної особистості в онтогенезі (2 години)

Лекція 4. Основі аспекти патопсихолінгвістики (2 години)

Природа і механізми порушень знакової діяльності мозку. Семантичні аспекти патопсихолінгвістики: специфіка мислення і мовлення при неврозах та психозах. Знакова природа маніпулювання здоровою свідомістю, механізми „промивання мізків”. Психосемантичні аспекти психотерапевтичного процесу. Знаки-порушники соціальної комунікації. Основні типи помилок, що порушують якість тексту.

Основні поняття теми: мовлення при психозах, мовлення при неврозах, логічні, стилістичні, графічні помилки, роздвоєння образу, неправильний зв'язок слів тощо.

Семінар 4. Основі аспекти патопсихолінгвістики (2 години)

Лекція 5. Прикладні аспекти психолінгвістики (2 години)

Загальна характеристика і наукові перспективи етнопсихолінгвістики, патопсихології мовлення. Семантична диференціація в професіографії, політології, соціальній комунікації. Психолінгвістика мовленнєвого впливу. Стратегія і тактика мовленнєвої поведінки. Мовленнєва діяльність і усному виступі, в переговорному процесі. Усне мовлення фахівця. Мовні аспекти психотерапевтичного процесу.

Основні поняття теми: етнопсихолінгвістика, патопсихолінгвістика, мовленнєва поведінка, смислотехнічний вплив, семантична насиченість вислову.

Семінар 5. Прикладні аспекти психолінгвістики (2 години)

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I

Семінар 1.

Тема: Теоретико-методологічні проблеми психолінгвістики (2 години)

1. Психолінгвістика як наука, її предмет та об'єкт вивчення.

2. Основні віхи становлення: «психологічна лінгвістика» Ч. Осгуда та Дж. Керолла;
3. «Лінгвістична психологія» Н. Хомського, Дж. Міллера;
4. Сучасна зарубіжна психолінгвістика.

Основна література

1. Бондаренко А.Ф. Социальная психотерапия личности. К., 1991, с. 61-93.
2. Леонтьев А.А. Основы психолінгвістики. М., 1997, с. 73-83.
3. Лурия А.Р. Язык и сознание. М., 1979, с. 67-90.
4. Петренко В.Ф. Основы психосемантики. М., 1997, с. 61-101.

Додаткова література

1. Горелов И.Н., Седов К.Ф. Основы психолінгвістики. М., 1998, с. 92-100.
2. Семиченко В.А. Психология речи. К., 1998, с. 44-54.
3. Шмелёв А.Г. Введение в экспериментальную психосемантику: теоретико-методологические основания и психодиагностические возможности. М., 1983, с. 77-89.
4. Спивак Д.Л. Лингвистика измененных состояний сознания. Л., 1986, с.15-20.

Семінар 2.

Тема: Психологічний аналіз породження та сприймання мовлення (2 години)

1. Теорія безпосередніх складників і трансформаційна граматика (Н. Хомський) як пояснювальний принцип породження мовлення.
2. Комуникативно орієнтовані моделі.
3. Когнітивні моделі породження.
4. Теорії породження мовлення, розроблені Московською психолінгвістичною школою.

Основні поняття теми: інтенція, актуальне членування речення, тема, рема, синтаксичне прогнозування, лексичний контроль кодування\декодування інформації, модель послівного сприймання, смисловий предикат.

Основна література

1. Леонтьев А.А. Основы психолінгвістики. М., 1997, с. 84-127.
2. Лурия А.Р. Язык и сознание. М., 1979, с. 187-202.
3. Жинкин Н.И. Речь как проводник информации. М., 1982, с. 20-

- 34.
4. Мусиенко В.П. Введение в психолингвистику. К., 1996, с. 31-40.
5. Мучник Б.С. Экспериментальное выявление закономерностей первоначального восприятия текста // Человек и текст. М., 1985, с. 69-86.

Додаткова література

1. Выготский Л.С. Мышление и речь. М., 1999, с. 325-336.
2. Горелов И.Н., Седов К.Ф. Основы психолингвистики 1998, с. 64-74.
3. Зимняя И.А. Речь как средство формирования и формулирования мысли // Исследования речевого мышления в психолингвистике. М., 1985, с. 97-104.
4. Павлова Н.Д. Семантика речи в различных условиях общения. // Психологические и психофизиологические исследования речи. М., 1985, с. 66-81.
5. Ушакова Т.Н., Шустова Л.А., Свидерская Н.Е. Связь речевого процесса с мозговыми структурами // Психологические и психофизиологические исследования. М., 1985, с. 137-160.

Семінар 3.

Тема: Становлення мовної особистості в онтогенезі (2 години)

1. Теорія наочування в системі підходів до розвитку мовленнєвої здатності.
2. Вікова динаміка розвитку мовлення і мислення.
3. Становлення фонетики, граматики, лексики дитячого мовлення.

Основна література

1. Брунер Дж. Онтогенез речевых актов // Психолингвистика. М., 1984, с.74-89.
2. Леонтьев А.А. Основы психолингвистики. М., 1997, с. 172-188.
3. Гвоздев А.Н. Вопросы изучения детской речи. М., 1961, с. 3-17.
4. Мусиенко В.П. Введение в психолингвистику. К., 1996, с. 69-93.

Додаткова література

1. Выготский Л.С. Мышление и речь. М., 1999, с. 99-109.
2. Горелов И.Н., Седов К.Ф. Основы психолингвистики 1998, с. 172-203.
3. Павлова Н.Д. Семантика речи в различных условиях общения. // Психологические и психофизиологические исследования речи. М.,

1985, с. 202-224.

Семінар 4. Основи аспекти патопсихолінгвістики (2 години)

1. Природа патології знаковості. Специфіка мислення і мовлення при неврозах та психозах
2. Семантичні порушення в усному мовленні суб'єкта.
3. Засоби та механізми «промивання мізків».
4. Психосемантичні аспекти психотерапевтичного процесу.

Основна література:

1. Блейхер В.М., Крук И.В. Патопсихологическая семантика// Блейхер В.М., Крук И.В. Патопсихологическая диагностика. – К., 1986, с.145-175, 225-232
2. Бондаренко А.Ф. Психологическая помощь: теория и практика. – М., 2000, с.340-349
3. Спивак Д.Л. Лингвистика изменённых состояний сознания. – М., 1986, с.60-79
4. Кара-Мурза С. Манипуляция сознанием.- М. 2002, від с.83, від с. 322 та від с.809 – фрагментарно.
5. Мучник Б.С. Человек и текст. – М., 1985

Додаткова література:

1. Бехтерева Н.П. Здоровый и больной мозг человека. – Л., 1980
2. Кузнецов О.Н., Лебедев В.И. Психология и психопатология одиночества. – М., 1972.

Семінар 5. Прикладні аспекти психолінгвістики (2 години).

1. Загальна характеристика і наукові перспективи етнопсихолінгвістики, патопсихології мовлення.
2. Семантична диференціація в професіографії, політології, соціальній комунікації.
3. Психолінгвістика мовленнєвого впливу. Мовленнєва діяльність і усному виступі, в переговорному процесі.
4. Усне мовлення фахівця. Мовні аспекти психотерапевтичного процесу.

Основна література

1. Бондаренко А.Ф. Социальная психотерапия личности. К., 1991, с. 145–161.
2. Леонтьев А.А. Основы психолінгвістики. М., 1997, с. 229-242.

3. Леонтьев Д.А. Психология смысла. М., 1999, с. 349-365.
4. Петренко В.Ф. Основы психосемантики. М., 1997, с. 256-286, с. 352-359.

Додаткова література

1. Горелов И.Н., Седов К.Ф. Основы психолінгвістики 1998, с. 204–228.
2. Артемьева Е.Ю. Основы психологии субъективной семантики. М., 1999, с. 249-257.
3. Спивак Д.Л. Лингвистика изменённых состояний сознания. М., 1986, с.60–79.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Охарактеризуйте основні напрямки сучасної психолінгвістики
2. Визначте відмінності методів семантичного диференціалу, семантичного радикалу, семантичного інтегралу.
3. Назвіть диференційні ознаки лінгвістичного, та психологічного та психолінгвістичного експериментів.
4. Дайте визначення і проілюструйте поняття «ядерне висловлювання»
5. Розкрийте поняття «мовна картина світу» в контексті суб'єктивної семантики.
6. Окресліть межі понять «мовна свідомість» особистості
7. Психологічний аналіз теорії “породжуючої граматики” Н.Хомського.
8. Дайте характеристику стратегії та проілюструйте декілька тактик мовленнєвої поведінки
9. Розкрийте специфіку рівневих та циклічних моделей породження мовлення.
10. Становлення фонетики, граматики та морфеміки в онтогенезі.
11. Визначте критерії класифікаторів елементів глибинної семантики (Дж. Лакофф).
12. В чому проявляється психологічна та психолінгвістична специфіка білінгвізму?
13. Побудуйте власну модель-схему породження мовлення, аргументуйте її структуру, дайте визначення кожного процесуального етапу.
14. Яке місце в процесах породження / сприймання мовлення займає тема-рематичне членування речення?

15. Означте специфіку “моторної” та “сенсорної” теорії сприймання дискурсу.
16. Проілюструйте динаміку розвитку в онтогенезі мовця явища смислового предикату.
17. Обґрунтуйте переваги і недоліки пословної, фразової та текстуальної моделей сприймання-розуміння дискурсу.
18. Проілюструйте на зразках живого мовлення явище прогнозування в мовленнєвій діяльності.
19. На конкретних прикладах визначте характеристики зв'язності, цільності та єдності тексту.
20. Визначте основні характеристики мовленнєвої вправності особистості.
21. Розкрийте взаємозв'язок моделей сприймання дискурсу з технікою швидкого читання.
22. Розкрийте принцип сприймання та розуміння мовного матеріалу «аналіз через синтез»
23. Як вбудовані в структуру індивідуальної свідомості соціальні стереотипи, ідеали, зразки.
24. Розкрийте поняття «психологія мовленнєвого впливу» в порівнянні з «смыслотехнічним впливом».
25. Охарактеризуйте механізми контролю мовної правильності висловлювання.

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Психолінгвістика» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ з/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій 5 x 1 бал	5
2.	Відвідування семінарських занять 5 x 1 б.	5
3.	Робота на семінарських заняттях 5x5б.	25
4.	Модульні контрольні роботи (1)	15
5.	Самостійна робота 2 x 5б.	25
7.	Підсумкове тестування	25
Підсумковий рейтинговий бал		100

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентом застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; конспект, реферат.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 74	«задовільно»	ED
75 – 89	«добре»	CB
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань і дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях (див. п. «Захист творчих проєктів»).

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;

- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

•*Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

•*Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.

•*Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Х. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- друковані тестові і контрольні завдання для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

ХІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Выготский Л.С. Мышление и речь. Изд. 5, испр. – Лабірінт. – М., 1999. – 352 с.
2. Слобин Д., Грин Д. Психолінгвістика. Под общ. ред. и с предисловием А. А. Леонтьева. – М.: Прогресс, 1976. – 336 с.
3. Ахутина Т.В. Порождение речи: нейролінгвістический анализ синтаксиса. – М.: ЛКИ.- 216 с.
4. Горелов И.Н., Седов К. Ф. Основы психолінгвістики. – М.: Лабірінт, 2010. - 224 с.
5. Леонтьев А.А. Основы психолінгвістики. - М.: Смысл, 1997. – 287 с.
6. Мусиенко В. П. Введение в психолінгвістику /. В. П. Мусиенко. – К. : Институт системных исследований образования, 1996. – 119 с.

Додаткова:

1. Белянин В.П. Психолінгвістические аспекты художественного текста. – М.. 1988.
2. Жинкин Н.И. Речь как проводник информации. – М., 1982.
3. Зимняя И.А. Речь как средство формирования и формулирования мысли // Исследования речевого мышления в психолінгвістике. – М.. 1985.
4. Лурия А.Р. Мышление и речь // Курс общей психологии. – М., 1970.
5. Лурия А.Р. Язык и сознание. – М., 1979.
6. Методичні проблеми психології мисленнєвої та мовної діяльності / Ред. О. Ліщак. – Тернопіль, 1997.
7. Психолінгвістические проблемы массовой коммуникации. – М.. 1995.
8. Психолінгвістическая и лингвістическая природа текста и особенности его восприятия / Ред. Жлуктенко Ю., Лентьев А. – К., 1979.
9. Рубинштейн С.Л. К психологии речи // Проблемы общей психологии. – М., 1973.
10. Самойленко Е.С. Основные направления экспериментального исследования речи в ситуации общения // Психол. журнал, 1985. №4, с. 153–157.
11. Ушакова Т.Н. Методы исследования речи в психологии // Психол. журн., 1987, №3.

12.Фрумкина Р.М. Цвет, смысл, сходство (аспекты психолингвистического анализа). – М., 1984.

13.Чистякова Г.Д. Формирование предметного кода как основа понимания текста // Вопр. психологии, 1981, №4, с. 50–59.